

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREUADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

¡BRRRRÓOOOM!...

—¿Que ja 'ls tenim aquí?
—No; aquests sorolls, per ara son à casa seva.

PODRÁ ó no podrá Espanya—probablement no podrá—cobrar del Gobern de Cuba la part que del seu antich deute li reclama, pero de que l'assumpto donarà molt qu'enrahonar y qu'escriure ja 'n poden estar més que segurs.

Per ara ja tenim al senyor Montero Ríos enfadat y si lo qu'ell diu es cert, enfadat ab rahó. Negociador don Eugeni del tractat de París y responsable, segons la gent, de les enormitats qu'en aquell document varen consignar-se, l'home ha recullit lo que sobre la qüestió del deute s'ha propalat y, desitjós de sincerarse y de posar las cosas en son lloc, à Lourizán, ahont avuy se troba, ha cridat á un periodista y li ha dit:

«He leido en los periódicos, con referencia á versiones del propio gobierno, que el haberse reconocido por Espana, en el tratado de París, la deuda colonial, obligaba ahora á negociar con Cuba para ver si se atenuaban los efectos de aquel reconocimiento. Si es con esta base con la que negocia el gobierno, estamos avisados.

»En el tratado de París no se consignó una sola palabra acerca de este asunto, pues los norteamericanos se negaron á ello por entender era una cuestión que no les afectaba en lo más mínimo, pues quedaba á resolver entre el gobierno independiente de Cuba y el de Espana.»

Resulta, donchs, que, contra lo que fins ara ha vingut dihentse, may Espanya va obligarre á reconeixre el deute de Cuba. La qüestió, lluny de quedar resolta á París, restá senzillament en l'aire, á reserva de tractarne després, quan l'isla, ja independent, tingües en marxa la seva organització definitiva.

Tant es així, que—torna á parlar en Montero Ríos,—

..... en el memorandum de las deliberaciones sostenidas todas por escrito y publicadas en el Libro Rojo consta no una, sino muchas veces, que los comisionados españoles obligaron á consignar la declaración solemne de que «Espana no se consideraría jamás principalmente obligada al pago de las deudas coloniales, mientras las colonias, ó sean Cuba y Filipinas, no apareciesen insolventes como deudoras principales, toda vez que eran la primera garantía establecida en la emisión de tales deudas.»

Per qué, donchs, el Gobern español va apressurarse tant á reconeixre el deute y á pagar-lo, en lloc de deixar pera més endavant la solució d'aquest assumpto? No se sab... si bé motius hi ha pera sospitarlo. Y la cosa en tant més de lamentar, quant que, com en Montero Ríos diu,

«Si el Gobierno español se hubiere sostenido en esta actitud, los tenedors de tales deudas hubieran temido que dirigirse contra las colonias, toda vez que el Tesoro español, con arreglo á las condiciones de la emisión, no debia responder nunca, sino subsidiariamente y después que resultase acreditada la insolvencia de la colonia. Ni se hubiese gravado, por tanto, el Tesoro español con los 1,700 millones de pesetas á que ascienden las emisiones de Cuba hechas por los señores Gamazo y Fabié, y con los 200 millones de Filipinas, ni nos veríamos expuestos al peligro actual de rozamientos y conflictos internacionales y hasta de seguros perjuicios para los millares de españoles que residen en la Gran Antilla.»

¡Han sentit?

Seria, en efecte, d'un cómich molt pujat que al tornar á remenar avuy aquest desditxat negoci—segurament no desditxat per tothom—després de gastar molta saliva sense treure'n res, anessim encare á barallarnos ab una nació amiga y á posar en un serio compromís als mils y mils espanyols qu'en ella resideixen.

PIF-PAF

En el confessionari es ahont hi ha'l terreno més ben abonat pera néixer y propagarse el vici.***

Els flamants regidors lerrouxistes han baixat a l'arena municipal. I els pobres ja fan llàstima de tantes revoltes.

El fracas és espantós. Dues batalles han sostingut, i han sofert dues tremeses derrotes.

El prestigi personal dels nous regidors antisolidaris ha rebut cops forts, i ha caigut per terra. Com a homes de talent, a la sessió primera quedaren ja descalificats. L'Emili Iglesias, investit de funcions de leader, s'ha convertit en un ridicol senyor Ambrosio. Per la seva buidor i per la seva pedanteria, està destinat a devenir un altre Valentí i Camp. Allò de preguntar als solidaris: «¿Es que vosotros sois de la Inclusa?» és cosa que serveix per a pendre la mida a un home.

Sort que serà molt curta la vida de l'actual Ajuntament...

Entorn de la constitució del nou Ajuntament

L'altra dia, el correu va esser-me portador d'un ben amable present. El Sr. D. Albert Bastardas, arcalde de Barcelona fins el darrer de juny, m'enviava, junt amb el volum on per acord de l'Ajuntament se reuní la documentació sobre la Reforma interior de la ciutat, el tom de l'Anuari Estadístic de Barcelona corresponent a 1907, acabat de sortir. Una falaguera dedicatòria deia: Al Poeta de la Ciutat. —No recordo, verament, calificatiu més agradable per mi. I com no sabria rememar d'altra manera al remitent la seua gentileza, permeteu-me, lectors, que fantasi unes línies sobre la diversa acció dels escriptors i dels edils en la fabricació de la nostra Barcelona. El moment per aquestes paraules es propici. Un ajuntament nou comença, iniciant un període qui no tindrà la característica d'una majoria nostra, es dir, ben catalanesca. ¿Per què, doncs,

no aprofitar l'oportunitat per aquest ciutadà voluntari de Barcelona divagi sobre les pàgines del volum simbòlic qu'acaba de rebre i provi d'escriure en la fulla blanca del començ una novella estrofa?

Una urb, veieu, es un món i es una humanitat. Es, si voleu, una persona. I si els seus regidors en son els encarregats de conduir el desplegament de les energies físiques i corporals, els escriptors han de sentir-se com a partícules de l'ànima ciutadana, per les quals l'urb meteixa's fass visible als qui no poden veure-la corporalment. Tots nosaltres, els qui ens hem acoblat a l'ombra d'aquesta paraula: *catalanisme*, no hem sentit tal volta abastament fins avui la necessitat de constituir-nos en *ajuntament* o *municipalitat* d'últim de Barcelona pera posar una gran Corporació de política per sobre aquella famosa ficció oficial i burocràtica qui voldría fer dels municipis entitats exclusivament administratives. Diré més encara: fixeu-vos en que la constitució d'una *política ciutadana* (i perdoniu el pleonasmus absurd d'aqueixa designació, ocasionada per la desvirtuació oficinaresca del concepte *política*) per damunt la mera *administració ciutadana* es el signe de la personalització d'una ciutat, el signe de que la matèria ciutadana ha florit en *respiració*, això es, en esperit ciutadà. I veieu com, una vegada més, queda demostrat que la creixença de Barcelona es, en suma, la clau de tot el catalanisme, el secret qui fa de la nostra causa una causa política i una qüestió contemporània, en comptes d'una causa regional i una qüestió arcaica.

En les pàgines de l'Anuari Estadístic jo hi sento passar aquella gran respiració fogosa. Palpant-me els batents de la forta vena plètòrica fa estremir-me els dits. Hi ha en aquest volum com una concentració de la dispersa massa de cases i de gents. Veig en desfilada mental, la magna divisió de treball am que la *mèua* Barcelona s'en construída i's construirà encara per centurias; veig els regidors discutint aqueixa Barcelona en la sala del Concil; i els arquitectes elevant-la en la pedra; i els escriptors pensant-la en la paraula; i les multituds donant-li viu crid en la plaça pública.

Aquests dies meteixos de transformació en el personal dirigent de la municipalitat barcelonina, la mà urbicida ha tornat a remoure's, precisament en la sala dels teatres, qui venen a esser els veritables temples civils ont ella pren cos. I per què no veure també en l'acció brutal d'aquests enemics una reconeixença de la força d'ella? Se l'agradeix com a una reina, per la representació meteixa de la seu majestat i del seu poder.

Ara, una llei nova menaça camviar de dalt a baix les condicions de vida de les entitats municipals; i jo m'pregunto: a l'ombra d'aqueixa nova legislació, seran veritablement tan considerables les mostres de la creixença barcelonina? Aquest meteix síntoma material i empíric de la creixença estadística, ¿se continuará com fins avui? No hi haurà tal volta en el règim futur una oculta habilitat contra el catalanisme, ja qu'aqueix es un impuls de democracia i el novell règim va contra la democràcia municipal precisament?

Cada vegada que, en les meues reflexions, aplico a la qüestió catalana la coneguda antinomia entre els nacionalismes i els municipalismes, enemics per naturalesa, me dic: en el cas de Catalunya, la solució es clara: la fórmula ideal es considerar el nacionalisme català, o sia el catalanisme, exactament com

una ampliació del concepte *municipalisme barceloní*. Contra aqueix catalanisme, la rivalitat dels municipalismes locals podria esser, en son dia, el secret auxiliar del centralisme madrileny. Jo crec (com un convençó fortíssim) en l'eficacia absoluta de les grans concentracions; soc centralista, per què no dir-ho? Doncs bé: si no elevem el centralisme municipal i ciutadà barceloní, exercit sobre tota Catalunya, contra el centralisme municipal i cortisa madrileny, exercit sobre tota Espanya, el nostre catalanisme perdrà una part considerable de les seues forces.

Des de la terra inconscient ont escriu, la meua aspiració més viva tendeix a dir-me *ciutadà espiritual de Barcelona*. I crec fermament qu'el dia en que tot català s'enyeixi com una corona el sentiment d'aqueixa ciutadania, en una miraculosa concentració de forces i en una *imaginificació* d'ideals, la causa nostra esdevindrà irresistible i serà victòria per si mateixa.

Jo crec qu'aquella reducció dels municipis a corporacions administratives es la defensa més forta que hi hagi de l'actual centralisme espanyol. El poder reial va esser consolidat, de primer, am l'ajuda política dels Concells, de les corporacions edificies, contra la noblesa. Després, els monarques volguren sometre al joc aquells propis aliats. El modern règim constitucional, en que l'Estat es hereu dels monarques, segueix la concentració absolutista, excluint, monstruosament, la política dels municipis. Veieu, una vegada més, l'un enfront de l'altre, els dos enemics: un nacionalisme contra un municipalisme; el *nacionalisme espanyol* (diem-ne municipalisme de cort) contra el municipalisme local. I bé: alcem nosaltres, com deia, un municipalisme de ciutat, ben polític naturalment, per sobre la condició vassalla i domèstica del municipalisme administratiu.

La llei imminent d'administració local (fixeu-vos en que ningú diu, com deuria, *política local*) continua i accentua el concepte municipal administratiu. El vot corporatiu, donant entrada en les regidores a entitats representatives d'interessos i no de persones, es dir, d'*administracions i no de polítics*; la comisió permanent, excluint de la gestió ciutadana la totalitat de les representacions populars pera confiar-la a l'administració d'una minoria d'electes, son símptomes d'aqueixa corrent. Quan això s'apliqui a un municipi qui no sia representació central i emblemàtica d'una nació, les conseqüències seran poc trascendentals. Però quan això s'apliqui a Barcelona, qui es exactament l'orgue capdal de la nació catalana, equivaldrà a la mutilació de la democràcia nacional nostra, o sia a l'incapacitat de Catalunya pera florir triomfalment en centre i en capital.

GABRIEL ALOMAR

Els presupostos inglesos

TOTA la premsa mundial ve tractant ja d'uns mesos dels nous presupostos projectats per M. Lloyd George, ministre d'Hisenda d' Inglaterra. Respecte d'ells s'ha generalitat la calificació de *presupostos revolucionaris*, perque ho son de veritat, constituant un veritable cas d'aquella *revolució desde dalt* preconisada per en Maura y que aquí no passa d'una bambolla retòrica ja fosa y desapareguda. La importància dels esmentats presupostos es tan grossa, y la seva presentació ha donat tal relleu a la figura del ministre britànic, que l'admirable cronista don Ramir de Maeztu ha dit que Inglaterra està en un moment culminant, en un tornant de la seva evolució històrica.

Heusquí l'història dels presupostos ja celebres: El govern anglès se troba en un difícil conflicte econòmic. Els gastos augmentaven, per dos motius, principalment: per l'implantació de les reformes socials y per la construcció de nous barcos de guerra. Mentrestant, la crisi del comerç y de la indústria minava els ingressos. Un deficit de prop de 400 milions de pessetes or desnívella la situació de l'Hisenda anglesa.

L'estat de la politica anglesa no permetia resoldre el conflicte mitjançant la mutilació del capítol de gastos. El govern liberal de Mr. Asquith no podia abandonar les reformes socials, malgrat resultaran carissimes per l'esterior, la crisis del comerç y de la indústria minava els ingressos. Un deficit de prop de 400 milions de pessetes or desnívella la situació de l'Hisenda anglesa.

No haventhi, donchs, possibilitat de rebaixar els gastos, no quedava altre remey que aumentar els ingressos. Calia fer diners per medi d'impostos nous.

Així ho ha fet Mr. Lloyd George. Ha establest recàrrechs y ha creat nous impostos. Més ho ha fet de tal manera, que 'ls seus presupostos han resultat una atrevida y fonda reforma social. El ministre anglès fa que 'ls impostos y recàrrechs de referència gravitin sobre 'ls rics y sobre las cosas vicioseas ó supèrficias. Vegis lo que Mr. Lloyd George projecta.

Imposts sobre la riquesa:

- a.) Recàrrec en el *income-tax*, ó impost sobre les rendes ó utilitats, gravant molt més les rendes del capital (ó no guanyadas) que les del treball (ó guanyades).
- b.) Impost adicional al *income-tax* sobre les rendes grosses.
- c.) Recàrrec del impost sobre llegats y herències.
- d.) Impost sobre l'aument de valor de la terra degut, ja á la creixensa de las poblacions, ja á las empreses públicas.
- e.) Impost sobre l'valor de la terra no cultivada y dels minerals no explotats.
- f.) Recàrrechs y impostos que afectan á cosas superfluous son aquests:
- a.) Recàrrec del impost del timbre sobre les operacions bursàtils. Aquest recàrrec tindrà per efecte fer desaparèixer el joc de Bolsa, reduint les operacions á las de caràcter puramente comercial.
- b.) Recàrrec del impost sobre les llicenciacions que necessitan els establiments de begudes alcohòliques.
- c.) Recàrrec del impost sobre l'alcohol.
- d.) Impost sobre l'automòbil y sobre la benzina que consumeixen.
- e.) Recàrrec del impost del timbre sobre las operacions bursàtils. Aquest recàrrec tindrà per efecte fer desaparèixer el joc de Bolsa, reduint les operacions á las de caràcter puramente comercial.

Aquests son, en síntesis, els famosos pressupostos de que tant parla la premsa. Tenen un caràcter socialista y revolucionari que espanta á las classes

FOLLETÓ N.º 2

Biblioteca Obrera

PARLANT DE GEOGRAFÍA

I

LA TERRA

La Terra, es un cos ó planeta, sense llum propia natural, que mideix:

509.990,153 kilòmetres quadrats, de superfície y

1.083.000.000.000 kilòmetres cúbics, de volum.

La llum la reb directament del Sol.

Té la forma comparable á la figura d'una taronja, donchs els seus pols, el del Nord y el del Sud, segons la teoria més atinada, son bon xich aplanaats.

Dona una volta sobre sí mateixa d'Occident á Orient cada vintiquatre horas: això es, un dia.

Aquesta volta té una velocitat de setanta lligues llargues per minut y per descriure un cercle al voltant del Sol, necessita donarne 365: això es, un any.

Més com siga que les 365 voltes reclamen 365 dies, 6 hores y 9 minuts un any, y 365 dies, 5 hores y 49 minuts l' altre, fa que aqueixa diferencia obligui á establir la següent divisió:

Tres anys de 365 dies que anomenem *civils ó tropicals* y

Un any de 366 dies anomenat *bissest*.

El cercle que recorra la Terra, de forma elíptica (1), s'anomena órbita.

Si l'òrbita no fos oval, això es, que fos rodona, la Terra sempre estaría á una mateixa distància del Sol, per tant, la Primavera faria eterna entre nos altres.

Així tenim que, segons cambia la distància, cambiem també les quatre estacions.

L'òrbita de la Terra està dividida en dotze constelacions ó signos:

Aries, Tauro, Geminis, Càncer, Léo, Virgo, Libra, Scorpió, Sagitari, Capricorni, Acuari y Piscis: els dotze mesos del any.

Tenint en compte que la Terra recorra, durant cada estació, tres signos del zodiaci expressat, veiem que per l'hemicèl (2) N., la Primavera té: *Libra, Scorpió y Sagitari;* l'Estiu: *Capricorni, Acuari y Piscis;* la tardor: *Aries, Tauro y Geminis;* y l'Hivern: *Càncer, Léo y Virgo;* mentres que per l'hemicèl

feri oposat (S.) les estacions passan els mateixos signos inversament.

Aries (comensament de Tardor) y *Libra* (comensament de Primavera), s'anomenan *punts equinocials*.

Càncer y Capricorni (d'Hivern y d'Estiu), *punts solsticials*.

La escalfor del Sol depén molt més de la obliquitat ab que toca á la Terra, que de la distància.

Molt ens manca dir sobre'l mateix tema, més com que les alteracions ó diferencies que sufreix la llei dels signos zodiacals ab la posició del Sol s'efectuen cada 2160 anys, es preferible no cansar les intel·ligencies, ja que fora necessari disposar de molt més espai del que disposém per donarne una cabal idea.

II

OPINIÓNS Ó SISTEMAS MÉS FAMOSOS SOBRE L' MOVIMENT DELS ASTRES.— EL TELESCOPI.— LAS LLEYS INCONMOVIBLES DEL UNIVERS APPLICADAS Á LA VIDA DELS HOMES.

Plató y Aristòtels presentaven la inmensitat dels céls poch menos que com una capsia inmensa de cristall abont els astres hi estaven incrustats pera iluminar la Terra y alegrar així la vista dels homes.

Ptolomeu (1) sostenia que'l Sol y els demés cossos del Espay voltavan entorn de la Terra, que estava fixa al centre del Univers.

Copèrinch, 1400 anys després, seguint las opinións de Filolau y Aristarch (2), va sostener que'l Sol se trobava al centre y que la Terra y els demés planetas davant voltas al entorn seu.

Lo millor es creure que no hi ha res al Espay, per gran ó petit que sigui, que no's trobi al centre del Univers—d'altre modo, no forma comprensible la seva inmensitat inacabable—y admetre'l sistema de Copèrinch com el més exacte y autoritat.

El sigei XVI va destruir bona part del misteri dels céls ab l'invent imponderable del telescopi.

La fossa soletat del firmament s'ompí de llum á les mirades esbrinadoras dels astrònoms y els horitzones del Espay foren infinitos.

Tota la grandesa del Univers va oferirse al estudi y admiració dels homes.

Empedocles-deya que'l cel era una massa grandiosa d'aire cristallitzat pel foc.

Jenofón explicava que les estrelles eran petits nívols que s'encenian cada nit y que les aigües del Oceà les apagavan de dia.

El telescopi, donchs, va esbotzar la rondalla de la fantasia y del sentiment.

(1) Any 130 de la nostra Era.

(2) 400 anys avans de Jesucrist.

El cel no es cap substància, ni comensa ni acaba mai.

Es com un immens receptacle sense paret, ni sostre, ni paviment possibles, ahont s'aguanten, se mouen y viulen, per l'armònica llei d'atracció, imensitat d'inmensitat de cosas.

Aquesta llei sembla incomprendible, però no ho es.

Sembla incomprendible, perque 'ls homes no saben crear ni imaginar un equilibri dintre la vida social sense vencents ni vencedors.

El telescopi, al descobrir la llei del equilibri universal, dona lloc á serias meditacions.

Cal estudiar fondamentat aquest equilibri dels sistemes siderals pera establir entre nosaltres l'equilibri social.

El dia que tot ser humà sigui prou rich, això es, que gosi d'una suficient atracció pròpia, l'equilibri entre nosaltres serà un fet.

El Sol, á pesar de la gran superioritat que té sobre 'ls dotze planetas que l'enrotllan, no 'ls absorbeix ni destrueix perque no pot; l'atracció de cada un d'ells, com l'atracció dels infinitos sistemes

conservadoras y adineradas, pero que mereix totas les simpatías dels homes radicals y de les classes socials no favorescudes pel injust régim de la societat present.

FULMEN

ANANING... gananang...

Llensém las campanas al vol y congratulemns pública y sincerament de tan bella jornada.

Dimars, si no tot, el nou Ajuntament de Barcelona va quedar en gran part constituit.

Comissions, delegacions, representacions, tot el cartipás, com en el llenguatge de la Casa Gran sol dirse, si què fraternalment aprobat per la majoria dels regidors; els mateixos regidors que l' altre dimars, el rostre congestionat y 'ls ulls fora de les órbites, tocan desesperadament el clarí de guerra y juravan no transigir, mal Barcelona s' hagués d'enfonzar y las aigües del caudalós Llobregat se vejjessin barrejades ab las del no tant caudalós Besós.

Fins —; vegin si s' ha traballat! — estan ja distribuidas sis de les deu tenències d'arcaldia, quedant sola per adjudicar les quatre primeras; adjudicació que, ab arreglo á la llei, haurà de ferse l' vinent dimars —; dia 13! — y que segurament se farà, pesi á qui pesi y succeixi lo que succeixi.

Interinament, tocant á aquest punt concret, la situació en la mateixa de la setmana passada: 25 vots pels lerrouxistas y 25 pels senyors de enfrente; les quatre primeres tenències ocupades, provisionalment, per les dugas fraccions, y l' senyor Layret, malalt encara—de veritat ó de conveniència—el senyor Coll y Pujol, desempenyant *per accidens* l' arcaldia.

Tal es, al aparéixer avuy LA CAMPANA, l' estat del logogrific municipal de Barcelona.

Y com que, vulgar no vulgar, es forsons esperar, permeten els nostres lectors que posém fí á las anteriors notícias ab aquella fórmula tan sapiguda, pero may tan indicada com avuy:

La solució en el pròxim número.

Els que tinguin curiositat de saber quinés son las causas del constant empobriment d' Espanya, no han de fer més que fixarse en els següents eloquientissims datos:

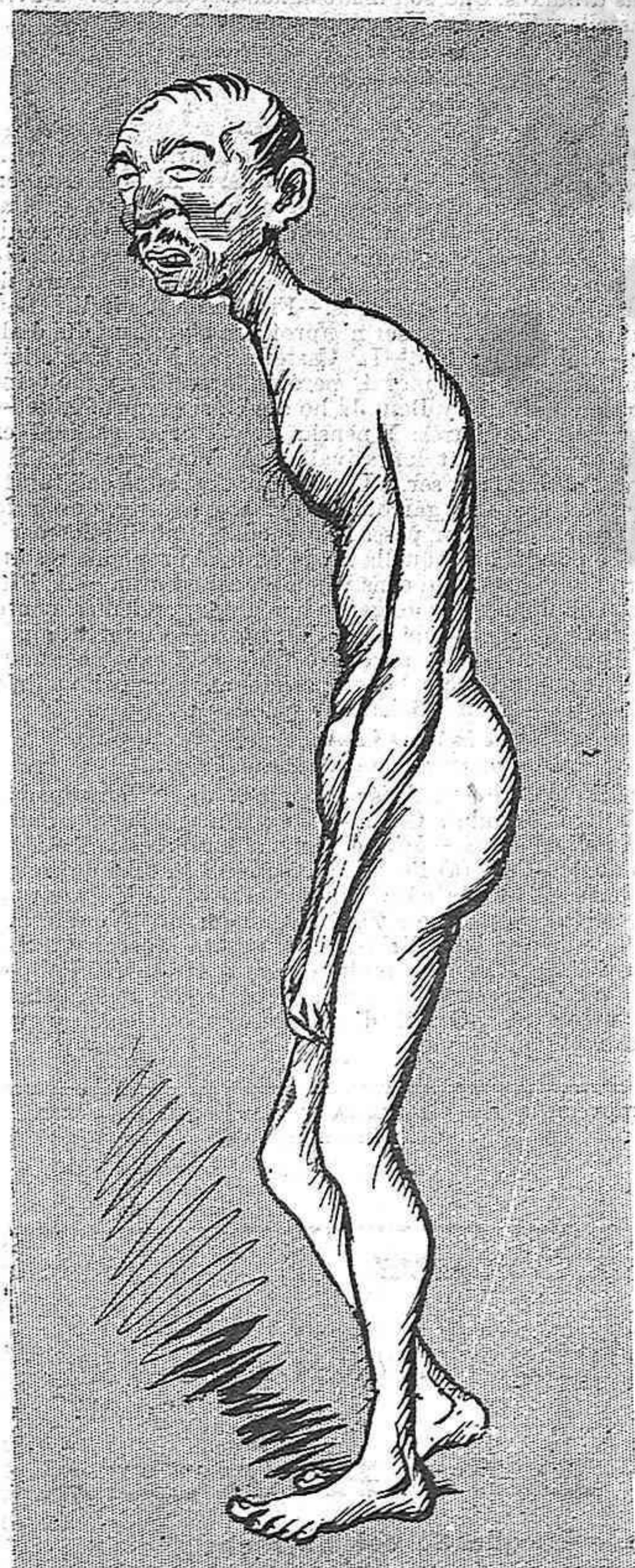
Durant els tres primers mesos del any corrent els espanyols hem comprat als estrangers articles que vallen 255 milions de pessetas.

Y en aquest mateix espai de temps, hem exportat per valor de 225 milions.

Diferència: 30 milions de pessetas que, sòls en tres mesos, han sortit d' Espanya pera no tornarhi mai més.

INDUMENTARIA NACIONAL

L'últim figurí

Trajo de contribuyent.

Y com que si en un trimestre hem perdut 30 milions, en un any ens toca perdre'n 120, ja júdinme á sentir y calculin lo que aquesta espantosa sangría representa!

Aquí tenen explicat el per qué de la nostra persistente ruïna.

Aquèst es el camí por donde viene la muerte.

Segons estava anunciat, el dia 2 del corrent va reunir-se el Jurat encarregat de fallar la causa instruïda ab motiu de la mort de'n Fulgencio Clavería.

La vista, comensada y acabada el mateix dia, va tenir per conclusió un veredicto d' inculpabilitat, en virtut del qual foren absolts els dos processats, Emili Duboy y Francisco Aguiló.

A n'ells y als advocats nostres amics senyors Marsà y Tauler, que portaren admirablement la defensa, la nostra coral enhorabona.

Ahi... Convé que consti.

Sembla que l' Jurat, al absoldre, no va pensar en la pau ni en la guerra, sinó en la justicia.

Qu' es en lo que deuria pensar sempre els Jurats.

Pera parlar de las bombas del dissapte—las dugas del café del Circo Espanyol—indubtablement arribé tard.

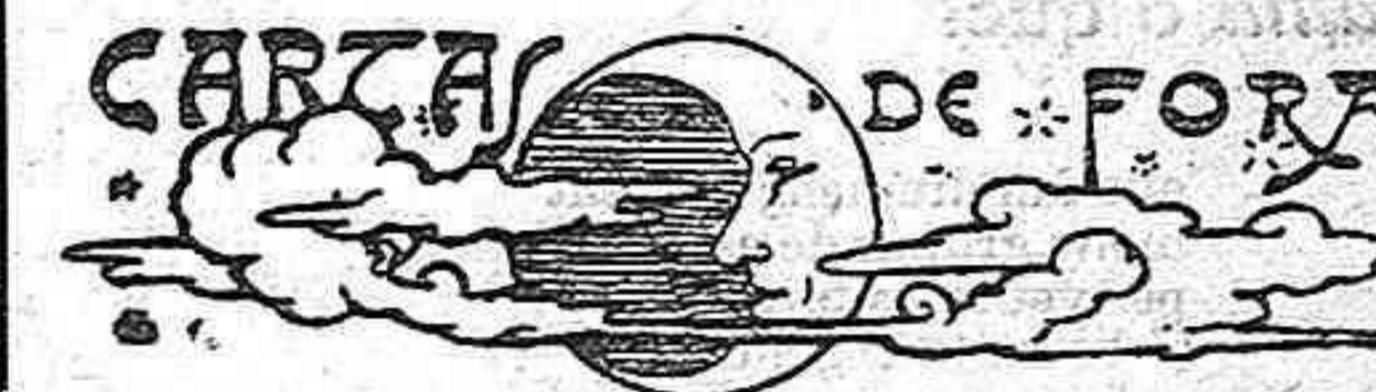
Han passat sis días y á horas d' ara no s' té dels seus autors el més insignificant indici y, demostrada la seva ignorància, han recobrat la llibertat las diverses persones qu' en els primers moments sigueien detingudes.

Y rodí la bola.

¿Quan s' acabarà aquest joch?

Com á final de las seves qüestions ab l' arcalde cacióquista d' aquella ciutat, el concejal federal del Ajuntament de Tarragona don Pere Rodón ha sigut condemnat pel Tribunal Suprem á sis mesos de presó.

De veras sentim el contratemps sufert pel regidor tarragoní y ab aquestas ratllas li enviém la seguretat de la nostra simpatia.

LLORET DE MAR, 5 de juliol

Als 94 anys d' edat ha mort á n' aquesta vila el qui en vida fou bon republicà y convensat lliurepensador, Vicens Rachac y Bandrich. El seu enterró sigüé purament civil, cumplintse aixís sa última voluntat.

Tots els organismes progressius de la localitat s' associen al acte.

Els clericals, que en tot s' han de dar á conéixer, varen preparar una emboscada á fi de violentar per medi de la forsa bruta y del pacte de la fam, las idees de ferro que, qual correspon á tot home lliure, tenia per norma y guia el maluguanyat Rachac.

Pero veyen que no podien convénçel, pera lograr els seus propòsits li feren un testament violentant la consciència, á fi de pogueren fer seu en vida y després de mort. Ells ja cantavany triomf per aquesta valenta conquesta, pero *del dicho al hecho hay mucho trecho* y s' han quedat, com sempre que 'ls liberals saben cumplir ab el seu deber, *ab la canya sense peix*.

¿Qué deuria pensar els autors de la emboscada de referència, capitanejats per en Grasot, ex-agitador de mitin, qu' en certa ocasió va dir en el Casino Industrial *que els sants eran de fusió y no de carn y que, per consegüent tot era una farsa?* De seguir que pensaven que encare que tot sigui una farsa, no era per demés fer mèrits per conquerir una breva, tan temps esperada, per part del bisbe de Girona quon es veritat?

Bona manera tenen els ministres del Senyor de predicar la doctrina cristiana! Se compren que 'l seu ideal y 'l seu amor tot s' enclou en una cosa: *l' interès*.

BOLVAS

—Es cert, monumental Maura, qu' en el lloch hont estiuheja s' entreté á voltas fent corre el pinzell sobre la tela?

—Sí. Sempre que 'l mil assumptos que 'm consultan m' ho permeten, trech la caixa dels colors y pinto alguna coseta.

—Y ¿qué pinta?

—Lo que 'm vé. Un grup de bugaderas, la platiça á posta de sol, un marge ple de rosellases, ócas, àneches, arbres vells, un pagès á dalt d' un euga, en fi, tot; no miro prim.

—Se m' occurrixa una idea: ¿Per qué no fa un quadro gros, pintant ab tota cruesa la Espanya dels nostres días?

—Oh! Allí no 'l puch acometre un quadro així. Duct la caixa de colors molt petiteta, y está clà, á lo millor...

—¿Qué?

—Que no tindrà prou negre.

Fiesta nacional, preparat á morir dintre poch temps.

Casi ja no hi ha corrida hont un diestro ó dos ó tres no hajin de sortir del ruedo desenganyats del toreig, ab las costellas á micas y 'l cutis fet un garbell.

A la quènta 'ls toros pensan:

—Es dir que 'l nostre Gobern no sab resoldre l' problema de l' abolició... Està bé: ja 'ns en cuidarem nosaltres desde 'l mateix redondel.

Confessém que 'ls toros tenen

més senderi que 'l Gobern y que si don Tiberi Ávila fos com hauria de ser, en lloc d' escriure protestas que no serveixen de res, faria que 'ls discrets *bichos* siguessin incontinent nombrats socis honoraris del Círcul qu' ell presideix.

—Que quin resultat darà la magnifica embaixada que 'l senyor Muley-Hafid envia á la cort d' Espanya? Ja s' ho poden figurar.

Els moros, ab molta calma, farán quatre cortesias al davant del senyor Maura, aquèst els correspondrà ab una rialleta amable,

y: —Jamalá jamalú.

—Espanya vol salvá l' Africa.

—Jamalí jamalajá.

—Som de la mateixa rassa.

—Jamalé ja jaimaló.

—Entesos y santas Pasquas.

—En Maura girarà quí, ells se 'n tornarán á casa, aquí da fin el scainete y fins á l' altra embaixada!

—La construcció de la esquadra començará el mes entrant.

Al llegí aquesta notícia que tan lamentable enllàs té ab els 200 milions, penso —quinques coses de pensar!— ab Santiago y ab Cavite y... 'm quedo encantat, mirant com el fum del meu cigarro en extranyas espirals puja suauament... y s' escampa... y 's perd en la inmensitat.

C. GUMÀ

El darrer badall dels carlins

Es una cosa que no falla: quan se careix d' una qualitat, s' alardeja en tots moments de posseir-la. Las criaturas quan tenen por, cantan; las donas quan no tenen pudor, fan las vergonyoses; els vells, quan tenen anys, s' empolayan; els carlins, quan ja no tenen esperons, gallejan.

El plet de la herència al trono d' Espanya està ja percut per la rama protestant; la naturalesa l' ha resolt á favor de D. Alfons. Ab D. Jaume s' extingirà la família masclé de D. Carles que no ha pogut lograr ab Donya Berta la successió desitjada. Y com que D. Jaume, segons digué un carlí al volgut justificar el segon casament de D. Carles, perdrà el temps casantse...

Pero, precisament perque 'l seu rey se troba venut pels anys y per las enfermetats; perque D. Jaume no sent vocació per unas ideas anacròniques que no ha respirat; perque la joventut fugí d' un partit que rancieja; perque el carlisme es ja solsament una curiositat de museo arqueològich, ara es quan, més que may, el partit carlí crida y esvalota, pera dissimular la consciència que té de la seva impotència y de la seva debilitat.

A la sessió passada de la Diputació Provincial va posar-se completament de manifest aquest èstat d' ànim del partit carlista. Els republicans volgueren que constés la protesta del Cos provincial per la brutal agressió de que havia sigut objecte el seu company senyor Gubern; el senyor Pich, en nom dels lerrouxistas s' ajunté á la protesta dels republicans confessant la incivilitat de les garrotades, pero els carlins, que volen fers-se hereus dels brutals procediments que ab tan bon seny han abandonat els radicals, varen rebre'l imperi del garrot ab crits y arguments de melodrama barat.

Va trobarse la manera de contentar á tots y va consistir en una fórmula que pogueren esser interpretada al gust de cada hó. La Diputació Provincial, condemnant las violències de tota mena, deplora lo succehit al senyor Gubern y ja constar la seva satisfacció per son restabliment. Els carlins en las violències de tota mena volen ferhi entrar l' article de *El Poble Català*; els republicans entenen que l' acort sols se refereix á las violències de fet, á las agressions brutals, á las salvatjades com la de la Gran-Vía. Els carlins volien ferhi entrar en la protesta del Cos provincial l' article del senyor Junyent publicat en *El Correo Catalán* y tota la seva literatura periodística, sempre aggressiva y violenta; els republicans, que saben que 'l mot lleig fa tan sola mal á qui 'l usa, volgueren condemnar solsament als incivils que, faltats d' argument, vian al garrot la defensa de la estupidesa que volen imposar.

Y es que en el fons, en l' actitud pinxesca dels carlins no hi ha sino las ganas de fingir una vitalitat que no tenen. La naturalesa y el progrés han enterat la seva causa y es inútil que s' esgargamellin cridant y esvalotant. Fan el darrer badall.

JEPH DE JESPUIS

ROCH á poch els Consums van desapareixent de la província de Tarragona. Suprimits temps hó la capital, desde 'l primer d' aquest mes la ciutat de Reus s' ha vist també lliure de burots.

A Barcelona, naturalment, d' aixó no se 'n sab ni una paraula.

Al contrari.

Si 'ls compromisos dels nous regidors han de cumplirse, ben lluny de quedarnos aquí sense burots, probablement encare 'n tindrén més.

Cal tan sols imaginar que 'l número de *correligionarios* qu' esperan empleo arriba, segons malas llengües, á dos ó tres mil.

Y que la majoria d' ells haurán de refugiar-se á Consells.

Preparamos, donchs, á quedar *consumits*.

Y á afliuxar la mosca.

Llegeixo en *Espanya Nueva*:

«Se halla vacante la plaza de recaudador de Santa María de Oza, dotada con el sueldo anual de 500 pesos al año.»

Fixinshi bé: cinquè centes pessetas anuals, cada any.

Diuhen unes coses aquests diaris que surten diariament cada dia!

Quan fou mort...

Un enginyer, per ordre del Gobern, ha anat á inspecció la mina «Elisa», de Pueblo Nuevo del Terrible.

Hi ha anat, naturalment, després de la catàstrofe.

Y, resultat de l' inspecció, ara, el tècnic acaba d' entregar al ministre del ram una *Memoria* explicativa de las causes de la desgracia.

En aquest pas sempre ho arreglem així:

Molta *memoria*... pero desseguida no 'ns recordém de res.

Gastar cinquanta mil pessetas per un bateig, trobo que no es pas gran cosa.

Molt, pero inmensament molt més va gastar pel seu enterró un trist botiguer: el propietari dels magatzems del *Louvre*, de París.

Y tot es hú, celebrar la mort...

O anar de cara á la bona vida!

Paraulas del ministre de la Gobernació:

«L' extinció de las bombas de Barcelona s' ha de lograr ab el silenci de la premsa y l' indiferència del públic.»

Ditzón del senyor La Cierva!

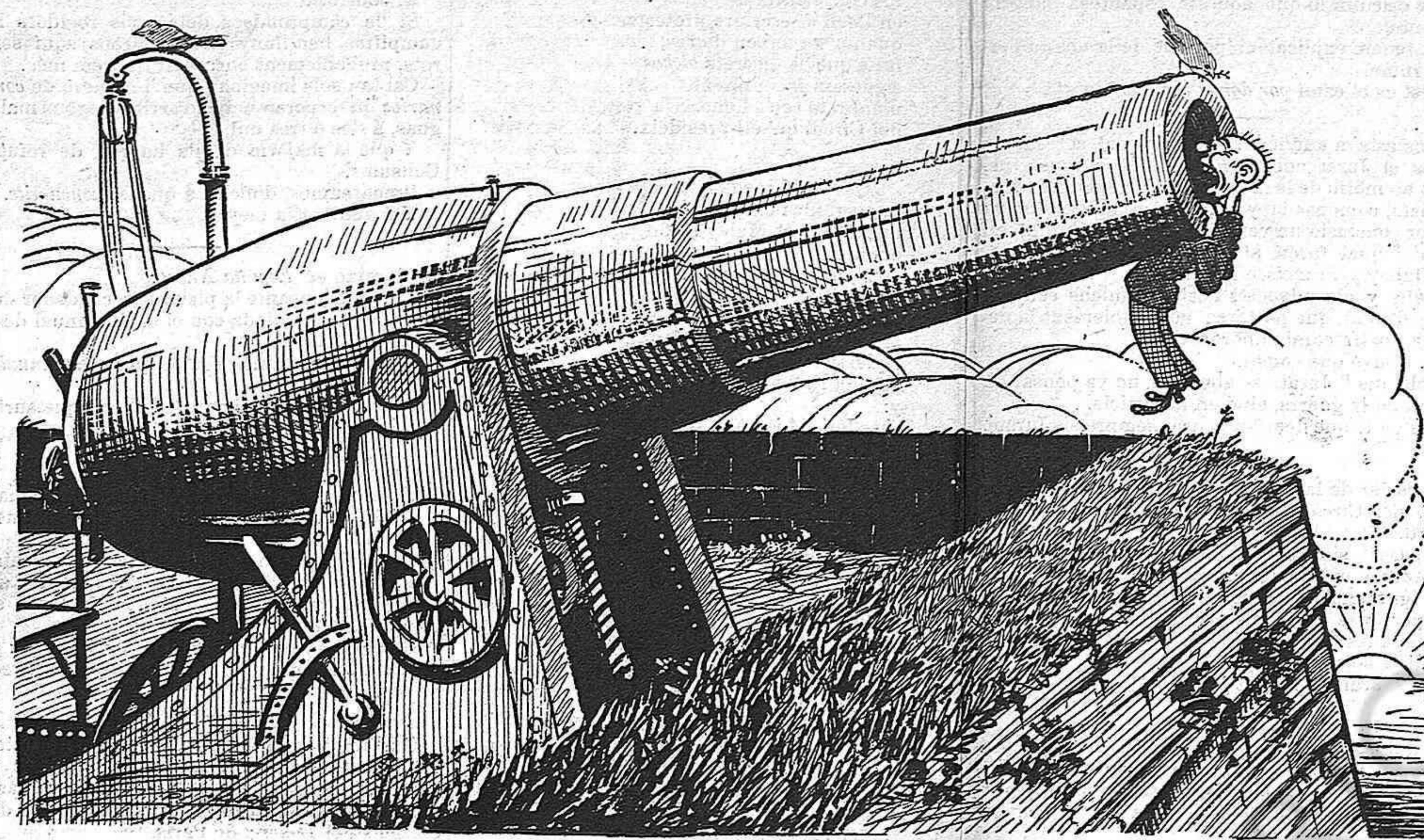
Ara que comença á apretar la calor, de bona gana m' hi canbiaria.

Perque resulta l' home més fresch dels tres hemisferis.

Al arma, al arma, fills del poble,

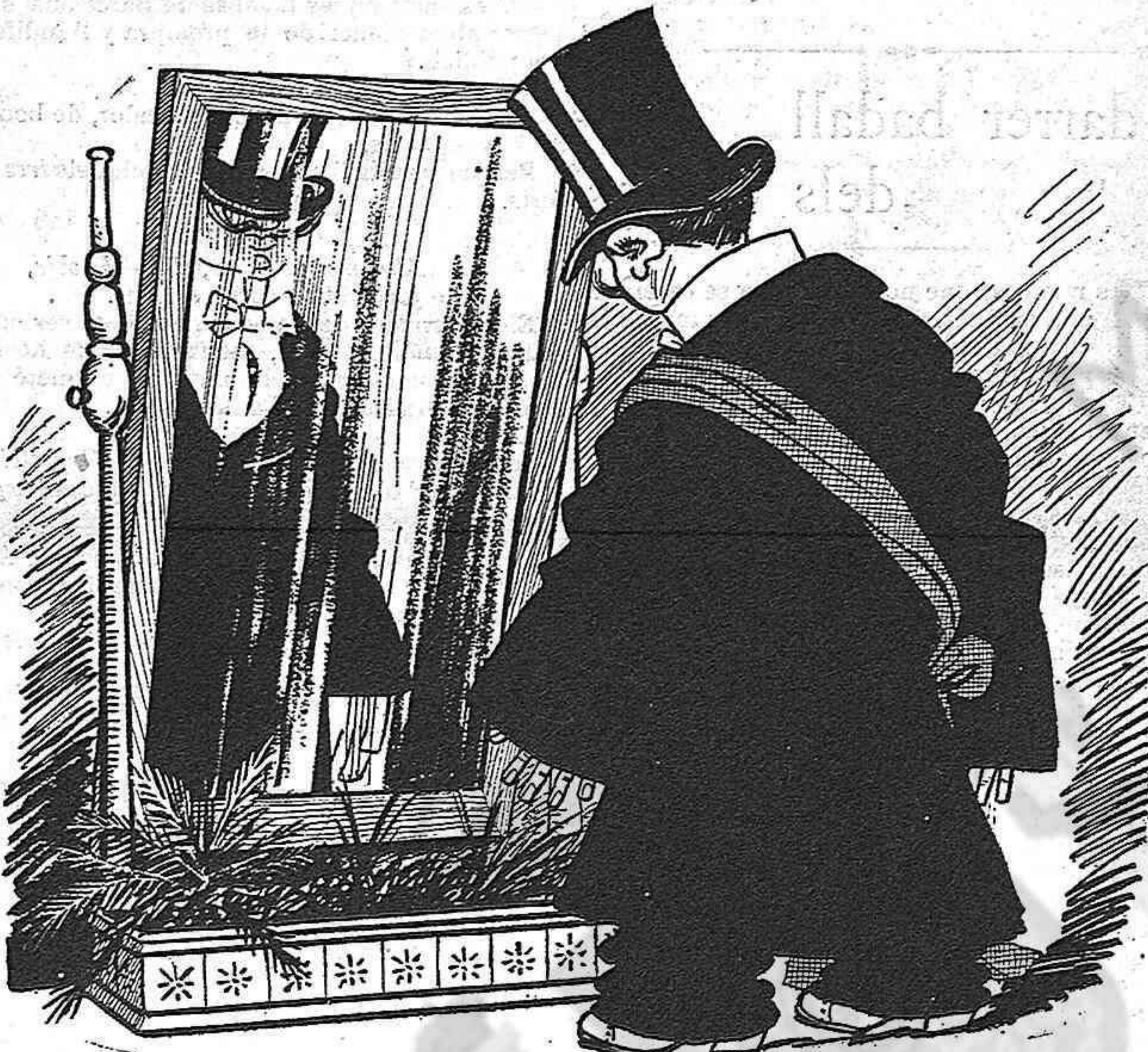
lo jorn ridicol ja ha arribat. El governador de València, que dev ser un zero tan zero com el d' aquí, mentre que tingüe host

La senmana cómica

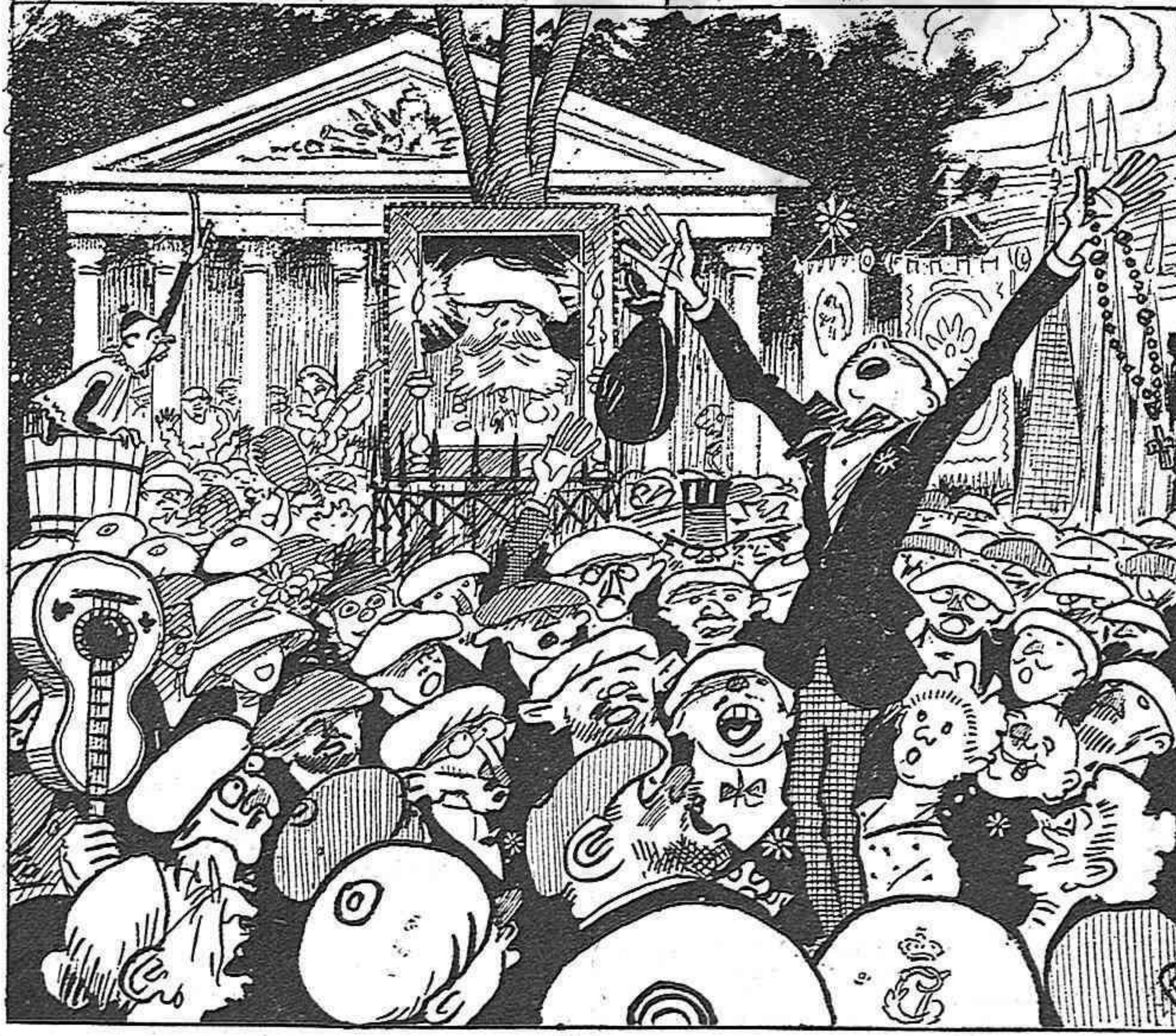
INTERROGANT AL CANÓ

—Cóm ho tenim aixó del Africa?... ¿Que prens la paraula ó qué?

UN REGIDOR DELS NOUS

—Juraría que 'l trajo 'm vé una mica gran...

LA «MERIENDA» FRATERNAL DE GUERNICA

—Cridém tots: ¡Visca el nostre R.! , besém la mà al capellá, y després, tot xano xano, ens en 'nirém á brená.

TARJETA

VAS A TORELLÓ

Formar ab aquestes lletres degudament combinades e titul d' una sarsuela castellana.

V. BORRÀS Y BAIGES

GEROGLIFICH

N O I I

I

N O I I

N O I I

X X

LAELL LLAV

CORRESPONDENCIA

Caballers: Esparteret Petit, J. Reboll, S. T., J. Ll. de U., Pere E. Cura, José Martorell de Badalona, Pepi Utset y Turró, Matías Virgili (a) Tarramont, Miquel Massillera, C. Rojo y K. Misa, J. Massaguer S. (Artiller), Francisco Llopis (a) Cachucha, R. A. (a) Pau de las Calzas Curtas, y P. V. (Albert Rocamora): No hi ha res á pelar.

Caballers: A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, Garrellet Petit, Pere Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA), Paquito, V. Borràs Baiges, Manel Soms, Pere Casablancas Sagrera, Miquel Roca, y Joan Antich Puquí: Poch ó molt s'aprofit.

Caballers: Senyor Josep: Per causes agenes á la nostra voluntat s'ha tingut que trasladar á LA CAMPANA. Respecte el xisto estiuhench enviat l' altre dia, així que l'vegi publicat, ja ho sabré l' home pel bou y las banyas per la paraula.—Un suscriptor: Com que venís sense firma, l' havérem tirada á la panera, sense pendre'ns la modestia de passarhi l's uls.—P. S. (Artés): Las cartas de fora han de tenir el dò de la concisió: explicar el fet en vuit ó deu línies, concretant l' assumptu y prou. Ah, y una mica d' ortograffia, per l' amor de Déu!...—José Saminola: «Como que no estoy acostumbrado á escribir el catalán...» Donchon lo l' esrigui, home!...—Tulinarru:

Voldria, poncella rica,
d'un bés ab la clau obrí...

No parli més. Ja sabérem que s' acostuma á obrir ab la clau d' un petó... Vosté té idees poèticas, pero gasta un cisell molt oscat.—Un llegidor «Anticlerical»: Ja pot dir al rector del seu poble que li agrahim l' anuncí que ns fa desde l' cubell. La carta no va, per llarga y diluida.—V. B. B.: Hem llegit el seu quadret, y ns ha semblat tant magret, que hayérem exclamat de pet: Llástima de march que hi posi.—X. Salvadó: No té prou enjundia.—Don Ton: Dels tres, un: perque no sigui dit.—Busquets y Cílies: Qué dün? «Pobre Rosiñol?» Bé... bé... No tant pobre, com vosté s' creu!—F. Rius y Dalmau: Les paraules pradera y molida no son catalanas. Y ara, respecte al estre poètic, que jutjin els llegidors:

Els camps á nostras terras
ja son segats;
els han deicat las dallas
tots ben pelats.

Péla que aixó de tots ben pelats es un vulgarisme com una casa!—Joseph Cortés: Permetin que li diga, però, entén tant vosté en poesia com jo en logaritmes.—F. F.: Aixó del dentista no més interessaria á n' els que tenen mal de caixal, y els que n' pateixen no están per romansos.—Antonet Riera (a) Nas-tapat: El versos están á la baixura dels dibuxos, que son insubstancials y grollers.—David Castells y Tiurana: Víng una quarteta, que caray!

Y creu que si, ab alívessa,
retxasses lo meu amor
se morirà lo meu cor
en la mes fonda tristesa.

¿Que se li morirà el cor?... Déixiho anar... el cor ray!... vosté vagí bé!...—Angel María Ginart: Es floralesca, en el mal sentit de la paraula. Y d' originals escrits en llapis, per mica que pugui, no n' envihi més.—Giovanni: Corpo di Baco!... que no ho veu, que estimo y endevino no son consonants! Apart d' aixó, sàpigas que l' xisto final no 'ns ha fet riure gens.—Francesch Abif V.: Ben pulits y retocats, potser n' aprofitem algun, un dia ó altre.—Johannus: Fet!—L. Castella (a) Noy Vergellets: Molt bonich, molt moral, però molt mansoy y molt incorrecte.—Ll. B. y Bou: Ja ho crech, si es aproitable!—Hermenegilda Parés: Y pensar que l' criar gallinas es una ocupació tant lucrativa!...—A. Verdaguér B.: Ho sento, però no pot ser.—Un Parero: Aquestes epigramàtiques que acaben á garrotadas del sogre,... uy, qui 'n fa de temps que han passat de moda!—Sub-Bibliotecari: Vosté pot dir que aquella nit ja tenia el problema resolt, pero no 'n negarà que 'ns vam divertir en gran.—A. Pit: El truch final no es de gayre bon gust; y, además, conté cada consonancia que canta 'l misteri.—Victor Canigó: L' úlitim vers de la segona estrofa está mal acentuat. Sense aquest defecte, la composicioneta tampoch valdría gran cosa.—A. M. Richard: Veyám:

Que la mare ja meu deya,
y yo me creya que me engañaba...

Qué li deya? que no tirs per poeta!... Ja ho veu, donchs, si 'n teníss de rahó.—Miquel Grive: Arri, á estudi!—Don Clodoaldo Petit (a) Pastanaga segón: Llástima de paper de barba!—Ll. Malmot: Aixó no està bé!... Y no es que no estigui bé perque estigui malament, no. No està bé, perque no està bé... dirlas, certas cosas.—Joseph C. Sardà: Aquest genero, molt bé pera l' Almanach. Pel periòdic no 'ns serveix. Entra en cartera, donchs, y tan tas mercès.—J. G.: Es d' un interès molt local, y per aixó no ho publiquém.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorillex y C.

AVIS ALS LECTORS

El vinent dissapte, 17 de Juliol, NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

Actualitat — L' estiu y la política — La qüestió del Marroc

8 planas, espléndidament ilustradas, 10 céntims

DISSAPTE, 17 DE JULIOL